

'Migratieplafond is een richtgetal'

Het is een van de meest in het oog springende onderdelen van het verkiezingsprogramma van Nieuw Sociaal Contract (NSC): een migratieplafond van 50.000 mensen per jaar. Hoe realistisch is dat?

door Emile Kossen

Het migratiesaldo komt voort uit een rekensom: het aantal personen dat zich in een jaar vestigt minus het aantal mensen dat vertrekt. De partij van Pieter Omtzigt wil een saldo van maximaal 50.000 per jaar, zo staat in het partijprogramma dat dinsdag werd gepresenteerd. Hij betreft daar bewust niet alleen asielzoekers bij, maar ook arbeids- en studiemigranten. Omtzigt

maakt zich zorgen over het grote aantal immigranten. „Dit betekent dat we elke twee jaar een stad met de omvang van Tilburg moeten bijbouwen.”

De afgelopen tien jaar vertrokken gemiddeld 150.000 mensen uit Nederland. Met Omtzigs migratiesaldo zou het betekenen dat Nederland jaarlijks nog 200.000 migranten zou binnenlaten.

Nieuw beleid

Omtzigt hoopt het aantal migranten te dempen met nieuw beleid. In de asielprocedure wil hij onderscheid maken tussen politieke - en oorlogsvluchtelingen. Die laatste groep zou alleen tijdelijk mogen blijven en minder kans hebben op gezinshereniging. Dat was tot 2000 al zo. Studiëmigratie lijkt relatief het makkelijkst te beperken. Het hoger onderwijs heeft jarenlang buitenlandse studenten gewonnen. Afgelopen jaar begonnen 41.000 buitenlanders hier een hbo- of

Pieter Omtzigt tijdens de presentatie van het verkiezingsprogramma van NSC.

universitaire studie. Door opleidingen veel vaker in het Nederlands aan te bieden, zou dat aantal stevig dalen, denkt Omtzigt.

Arbeidsmigratie beteugelen is lastiger, omdat veel buitenlandse werknemers uit een ander EU-land komen. Omtzigt hoopt 'meer grip' te krijgen op arbeidsmigratie door strenge eisen te stellen aan arbeidsomstandigheden en die 'strik te handhaven'.

Grote vraag: wat als het

Pieter Omtzigt maakt zich zorgen over het grote aantal mensen dat zich jaarlijks in Nederland vestigt. „Dit betekent dat we elke twee jaar een stad met de omvang van Tilburg moeten bijbouwen.”

FOTO'S ANP/HH

migratiesaldo wordt overschreden? Gaat dan de deur dicht? Bij asielzoekers mag dat in elk geval niet. „Op asiel kun je geen jaarlijks getal zetten. Je mag iemand die in zijn of haar land van herkomst wordt vervolgd niet zomaar terugsturen”, zegt Lieneke Slingenberg, professor migratierecht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. En ook immigranten uit een ander EU-land (129.000 in 2022), kunnen niet aan de Nederlandse grens worden geweigerd.

Vrij verkeer

„Het is een richtgetal, want een hard plafond kun je vaak niet waarmaken”, zegt Omtzigt over zijn

eigen 50.000. Als het 'richtgetal' wordt overschreden, wil zijn partij kijken naar extra mogelijkheden. Bijvoorbeeld: overleggen met EU-lidstaten of ze elkaars arbeidsmigranten 'onder bepaalde omstandigheden' mogen reguleren.

„Het vrije verkeer van werknemers heeft in EU-kringen de status van heilige koe, dus inperken wordt moeilijk”, zegt Hans Roodenburg, die eerder de kosten van immigratie berekende namens het Centraal Planbureau. „De voorstellen die Omtzigt doet om intra-EU-arbeidsmigratie te beteugelen lijken op het eerste gezicht wel kansrijk, maar zullen slechts een beperkt effect sorteren.”

Wat betreft asielbeleid wil Omtzigt 'in een uiterst geval' een uitzonderingspositie binnen de Europese Unie. Zoals Denemarken, dat van de EU een strenger asielbeleid mag hanteren. Asielzoekers moeten er meebetalen aan hun opvang en het land verleent ze nooit een permanente asielstatus. Kan Nederland overstappen op het Deense asielmodel? „Dat wordt heel ingewikkeld”, zegt Slingenberg. „Denemarken heeft dat aan het begin van de Europese samenwerking bedongen. Als Nederland nu nog zou zeggen 'we willen een opt-out' is het zeer de vraag of andere lidstaten daarmee akkoord zullen gaan.”